Zákon č.

68 / 1997 Z. z. Zákon o Matici slovenskej

(v znení č. 183/2000 Z. z., 474/2005 Z. z.)

Zo dňa: 13. 2. 1997

Platný od: 11. 3. 1997

Účinný od: 1. 1. 2006

68

ZÁKON

z 13. februára 1997

o Matici slovenskej

Národná rada Slovenskej republiky, vychádzajúc zo skutočnosti, že Matica slovenská je historicky osvedčená významná ustanovizeň slovenského národa v oblasti kultúrnej, spoločenskej a vedeckej činnosti, sa uzniesla na tomto zákone:

§ 1

Základné ustanovenia

(1) Matica slovenská je verejnoprávna ustanovizeň.

(2) Matica slovenská je právnická osoba.

(3) Sídlo Matice slovenskej je Martin.

§ 2

Úlohy Matice slovenskej

(1) Úlohy zverené Matici slovenskej štátom sú najmä

a) upevňovať slovenské vlastenectvo,

b) prehlbovať vzťah občanov k slovenskej štátnosti,

c) robiť základný slovakistický výskum,

d) podieľať sa na rozvoji miestnej a regionálnej kultúry,

e) pôsobiť najmä na mládež v duchu národných, mravných a demokratických hodnôt,

f) zvyšovať národné povedomie Slovákov na jazykovo zmiešaných územiach Slovenskej republiky,

g) posilňovať vzťahy kultúr občanov hlásiacich sa k národnostným menšinám a etnickým skupinám na území Slovenskej republiky so slovenskou národnou kultúrou,

h) združovať tvorcov a priaznivcov slovenskej kultúry a vedy vo svete,

i) podporovať propagáciu Slovenskej republiky aj vlastnými informačnými a kultúrnymi strediskami utvorenými v zahraničí,

j) rozvíjať styky s európskymi a svetovými organizáciami pre otázky kultúry, národnej identity, duchovného života a ochrany všeľudských hodnôt,

k) zakladať doma i v zahraničí nadácie a fondy na podporu národného a kultúrneho života Slovákov a na oceňovanie najvýznamnejších tvorcov z vymedzených oblastí tvorivej činnosti,

l) spolupracovať so štátnymi orgánmi a s orgánmi územnej samosprávy pri rozvoji kultúry a spoločenského života,

m) vydávať pôvodnú slovenskú umeleckú tvorbu, vedecké diela a publicistiku,

n) spolupracovať pri tvorbe učebníc a učebných textov niektorých predmetov spoločenských vied pre základné školy a stredné školy na základe poverenia Ministerstva školstva Slovenskej republiky.

(2) Ďalšie úlohy Matice slovenskej vyplývajú z činnosti jej orgánov (§ 4 a 5).

§ 3

Ustanovizne vykonávajúce úlohy zverené Matici slovenskej štátom

(1) Matica slovenská spolupracuje a spolupôsobí pri plnení úloh štátu v oblasti kultúry a vedy. Tieto úlohy plnia najmä tieto jej ustanovizne:

a) Slovenský literárny ústav a Slovenský historický ústav,

b) Stredisko národnostných vzťahov Matice slovenskej,

c) Krajanské múzeum Matice slovenskej,

d) informačné a kultúrne strediská Matice slovenskej v zahraničí,

e) oblastné strediská Matice slovenskej.

(2) Slovenský literárny ústav a Slovenský historický ústav sú vedecké pracoviská Matice slovenskej pre základný slovakistický výskum. Sú právnické osoby, ktorých zriaďovateľom je Matica slovenská. Riaditeľov vymenúva a odvoláva predseda Matice slovenskej.

(3) Stredisko národnostných vzťahov Matice slovenskej je organizačná zložka Matice slovenskej. Pôsobí ako koordinátor výskumu a dokumentácie vzťahov medzi slovenským národom a národnostnými menšinami žijúcimi v Slovenskej republike, ako aj na konzultovanie otázok z tejto problematiky so zainteresovanými subjektmi. Riaditeľa vymenúva a odvoláva predseda Matice slovenskej.

(4) Krajanské múzeum Matice slovenskej pôsobí ako jej ústredné pracovisko pre styk a spoluprácu so Slovákmi žijúcimi mimo územia Slovenskej republiky a na udržiavanie a rozvíjanie ich národnej identity a vzťahov k Slovenskej republike. Vedúceho Krajanského múzea vymenúva a odvoláva predseda Matice slovenskej.

(5) Informačné a kultúrne strediská Matice slovenskej v zahraničí sú pracoviská Matice slovenskej na informovanie o Slovensku, na propagáciu Slovenska vo svete a na spoluprácu so Slovákmi žijúcimi v zahraničí.

(6) Oblastné strediská Matice slovenskej sú odborné pracoviská, ktoré plnia kultúrne, spoločenské a metodické ciele voči širokej verejnosti i voči členskej základni Matice slovenskej na vymedzenom území. Pôsobia ako pracoviská s právnou subjektivitou (domy Matice slovenskej) alebo bez právnej subjektivity (oblastné pracoviská Matice slovenskej). Riaditeľov týchto pracovísk s právnou subjektivitou vymenúva a odvoláva predseda Matice slovenskej.

§ 4

Organizácia Matice Slovenskej

(1) Maticu slovenskú tvoria

a) miestne, záujmové a vedecké odbory Matice slovenskej (ďalej len „odbor"),

b) ustanovizne uvedené v § 3,

c) spoločné pracoviská Matice slovenskej a právnických osôb zriadených ústrednými orgánmi štátnej správy,

d) Archív Matice slovenskej.[1])

(2) Odbor združuje členov Matice slovenskej a spolupracuje pri plnení jej úloh v rámci obcí, spoločenských záujmov a vedných disciplín. Odbor je právnická osoba; zmluvné prevody vlastníctva nehnuteľného majetku nad 1 milión Sk a zmluvné prevody vlastníctva hnuteľného majetku nad 5 miliónov Sk podliehajú predchádzajúcemu súhlasu výboru Matice slovenskej. Postavenie, pôsobnosť, zloženie, vznik a zánik odboru upravujú stanovy Matice slovenskej. Prípadné spory medzi odbormi navzájom riešia a rozhodujú orgány Matice slovenskej.

(3) Spoločné pracoviská Matice slovenskej sú obslužné pracoviská napomáhajúce plnenie úloh Matice slovenskej.

(4) Matica slovenská na plnenie úloh, ktoré jej vymedzuje tento zákon, môže zriaďovať a zakladať aj ďalšie právnické osoby a utvárať pracoviská bez právnej subjektivity.

(5) Podrobnosti o činnosti organizačných zložiek, ustanovizní a spoločných pracovísk Matice slovenskej, o ich postavení a vzťahy medzi nimi upravujú stanovy Matice slovenskej.

§ 5

Orgány Matice slovenskej

(1) Orgány Matice slovenskej sú

a) valné zhromaždenie Matice slovenskej (ďalej len „valné zhromaždenie"),

b) výbor Matice slovenskej,

c) predseda Matice slovenskej,

d) dozorný výbor Matice slovenskej.

(2) Valné zhromaždenie je najvyšším orgánom Matice slovenskej a tvoria ho delegáti jednotlivých odborov a pracovísk Matice slovenskej delegovaní podľa stanov Matice slovenskej, ako aj členovia výboru Matice slovenskej. Do pôsobnosti valného zhromaždenia patrí najmä

a) prerokúvanie zásadných otázok zamerania a činnosti Matice slovenskej,

b) schvaľovanie stanov Matice slovenskej a ich zmien,

c) voľba a odvolanie výboru Matice slovenskej,

d) voľba a odvolanie predsedu Matice slovenskej,

e) schvaľovanie zásad hospodárenia Matice slovenskej.

(3) Výbor Matice slovenskej je najvyšším výkonným orgánom Matice slovenskej. Do pôsobnosti výboru Matice slovenskej patrí najmä

a) rozhodovanie o zriadení alebo o založení organizačnej zložky, pracoviska alebo odboru Matice slovenskej,

b) rozhodovanie o založení alebo o zriadení právnických osôb, v ktorých jediným alebo väčšinovým zakladateľom alebo zriaďovateľom je Matica slovenská,

c) zvolávanie valného zhromaždenia,

d) prerokúvanie a schvaľovanie správ o hospodárení a rozpočtu Matice slovenskej.

(4) Predseda Matice slovenskej je štatutárnym orgánom Matice slovenskej, ktorý ako najvyšší predstaviteľ Matice slovenskej reprezentuje Maticu slovenskú navonok a predsedá výboru Matice slovenskej. Do jeho pôsobnosti patrí najmä riadenie a koordinácia celkovej činnosti Matice slovenskej a vedenie valného zhromaždenia. V pôsobnosti riadenia a koordinovania činnosti subjektov uvedených v § 4 ods. 1 písm. b) a c) zastupuje predsedu Matice slovenskej správca Matice slovenskej. Pracovný pomer predsedu Matice slovenskej sa zakladá voľbou.

(5) Dozorný výbor Matice slovenskej je najvyšším kontrolným orgánom Matice slovenskej. Dve tretiny jeho členov (vrátane predsedu) volí valné zhromaždenie. Tretinu jeho členov tvoria zástupcovia štátu, ktorých vymenúva a odvoláva minister kultúry Slovenskej republiky.

(6) Podrobnosti o postavení, pôsobnosti, zložení a vzniku orgánov Matice slovenskej upravujú stanovy Matice slovenskej.

§ 6

Hospodárenie a financovanie Matice slovenskej

(1) Matica slovenská hospodári

a) s vlastným majetkom,

b) s majetkom štátu.

(2) Vlastný majetok predstavujú peniaze, cenné papiere, iné hnuteľné a nehnuteľné veci, ako aj iné majetkové práva a peniazmi oceniteľné hodnoty, ktoré svojou povahou môžu slúžiť na plnenie úloh Matice slovenskej.

(3) Na nakladanie s majetkom štátu, ktorý spravuje Matica slovenská, sa vzťahuje osobitný predpis.[3])

(4) Na plnenie úloh Matice slovenskej sa poskytujú Matici slovenskej dotácie a účelové dotácie zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky (§ 2 ods. 1). S týmito dotáciami hospodári Matica slovenská podľa osobitných predpisov.[4])

(5) Matica slovenská môže s vlastným majetkom vykonávať podnikateľskú činnosť spravidla prostredníctvom ňou založených obchodných spoločností. Výnosy z podnikateľskej činnosti používa na plnenie svojich úloh.

§ 7

Spoločné ustanovenie

Na orgány Matice slovenskej, organizačné zložky Matice slovenskej, pracoviská Matice slovenskej a odbory Matice slovenskej zriadené do nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa hľadí, ako keby boli zriadené podľa tohto zákona.

§ 8

Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa zákon Slovenskej národnej rady č. 196/1991 Zb. o Matici slovenskej.

§ 9

Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Michal Kováč v. r.
Ivan Gašparovič v. r.
Vladimír Mečiar v. r.

1) Zákon Slovenskej národnej rady č. 149/1975 Zb. o archívnictve v znení neskorších predpisov.

2) Napríklad § 26 zákona Slovenskej národnej rady č. 149/1975 Zb. o archívnictve.

3) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 374/1996 Z. z.

4) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 386/1996 Z. z.